

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ  
שלשלת האור

שער  
עשרים ושתיים

היכל  
שלישי

מאמרים

(א) להביז עניז אורות וכלים

(ב) להביז עניז עילה ועלול

מכ"ק אדמו"ר הזקן

הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה



על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושבע לבריאה

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית

מרת חוה ע"ה

גורארי'

בת אדמו"ר הרב אברהם יהושע העשיל מקאפישינץ

אשת חבר שעמדה במסירות נאמנה על יד בעלה

הרה"ח הרה"ת ר' שניאור זלמן ע"ה

שפעל כל ימיו למלאות רצונותיהם הק'

ונאמן ביתם של רבותינו הקדושים

כ"ק אדמו"ר אדמו"ר מהוריי"צ

וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

מגזע תרשישים הצדיקים הרבנים הקדושים

האוהב ישראל מאפטא ור' לוי יצחק מבארדיטשוב

דער הייליגער רוזינער

ולמעלה בקודש המגיד הגדול ממעזריטש

ומעוד גדולי תלמידי הבעש"ט

זצוקלה"ה

נפטרה בשם טוב עש"ק אחר חצות

כ"ד אדר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.



נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א



יכול יש בחי' שיוכל להיות גדול<sup>5</sup>, והבחי' הזאת שיוכל להיות גדול<sup>6</sup> הוא גבוה מבחי' התפשטותו וד"ל.

עילה ועלול

**להבין** מהו ענין עילה ועלול ומהו ענין צמצום, דהנה עילה ועלול הוא ע"י השתלשלות כשלשלת, אף שהוא ג"כ בדרך צמצום, אבל מ"מ הרי הוא ממהות עצמות הראשון, עד"מ משכל גדול לשכל קטן, הרי השכל הקטן מוכרח להיות בשכל הגדול אחרי שיוצא אל הגילוי ממנו רק ששם ה' בבחי' העלם, ולא תפס שום מקום לעצמו, עכשיו יוצא אל הגילוי להיות נתפס, אבל מ"מ הרי הוא ממהותו ועצמותו הראשון, אבל שיתהווה מזה השכל מין אחר ברי' חדשה תכלית ההיפך, א"א להיות בדרך עילה ועלול, כי אף אם ישתלשל אלף ורבוה מדריגות לא יוכל להתהוות בחי' בהיפוך מזה, רק זה מעין זה.

**למשל** כח העשי' ישנו במוחו ושכלו, ואף אם ישתלשל השכל לכמה מדריגות זו למטה מזו לא יוכל לעשות שום דבר בשכלו, כיון שהכל הוא מהות השכל, רק צריך לעשות ביד, והכח העשי' מתפשט ביד עי"ז יוכל לפעול ולעשות. נמצא ע"י כלי היד יוכל כח העשי' להתפשט, והיד הוא תכלית ההיפך מהשכל, והשכל מתפשט בו ועי"ז נעשה בריאה חדשה. הוכרח להיות ע"י צמצום שלא בדרך עלה ועלול רק בדרך דילוג. כמו למשל מחב"ד ומדות איך יוכל להתהוות בחי' דיבור קול גשמי, רק הוא ג"כ מצמצום בדרך דילוג שלא כסדר המדריגות.

**ובאמת** איך יוכל להתהוות מזה תכלית ההיפך ושיהי' הכל א', החקר<sup>3</sup> אלוך' תמצא, אבל מ"מ ממשל הנ"ל נשמע כי היד הוא תכלית ההיפך מהשכל, ואעפ"כ השכל מתפשט בה ואינה עושה כי אם מה שהשכל מחייב, וע"י נראה השכל או ע"י הדיבור נראה השכל, ואע"פ שאינו מהותו כלל.

**וזהו** ענין שלשה מיני צמצומים, פי' כי כדי להתהוות מבחי' אצילות בריאה, הוצרך להיות צמצום שלא כסדר המדריגות, כי בחי' בריאה הוא אחרי

(5) גדול: כ"ה בהכת"י. ואוצ"ל: גבול.

ראה גם ס' דרמ"צ מצות האמנת אלקות פי' (נא, ב).

(3) החקר אלוך' תמצא: ע"פ איוב יא, ז.

וראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"א ה"ט. ובכ"מ.

(4) וזהו ענין שלשה מיני צמצומים: ראה גם

תניא פמ"ט (סח, א).

(1) להבין מהו ענין עילה ועלול: נדפס מכת"י מעתיק 2044 ת, א.

(2) מהו ענין עילה ועלול ומהו ענין צמצום:

ב"ה.

## פתח דבר

לקראת עש"ק פ' ויקהל פקודי, פ' החודש הבעל"ט, הננו מוציאים לאור שני מאמרים, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן:

(א) ד"ה ענין אורות וכלים.

(ב) להבין ענין עילה ועלול.

מאמרים אלו נדפסים כאן בפעם הראשונה, מכתבי"ד מעתיקים שהגיעו לאחרונה.

\*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב והרה"ת גבריאל שי' שפירא.

## מערכת „אוצר החסידים“

יום הבהיר כ"ה אדר ה'תשס"ז  
יום הולדת הק"ו של הרבנית הצדקנית נ"ע ז"ע  
ברוקלין, נ. י.



## אורות וכלים

**ענין**: אורות וכלים, שלפעמים: אנו אומרים שהאורות גבוהים מהכלים ולפעמים הוא להיפך שהכלים גבוהים מהאורות, וכן הוא הענין בחו"ב שלפעמים בינה גבוה מהחכמה ולפעמים להיפוך. והענין כי בבחי' ההשתל' האורות גבוהים כידוע, אבל בשרשן שורש הכלים גבוהים משורש האורות, כמו שאנו רואים בחוש בקטן שנגדלים עמו המדות והשכל, בתחלה מוחין דקטנות ואח"כ נכנסים בו מוחין דגדלות כשהוא בן י"ג שנה כו', ולכאורה אינו מובן למה תלוי זה בשינוי, אם הוא בעל שכל בטבע למה אין לו השכל כשהוא קטן, ואם אין לו שכל רב איך בא לו אח"כ, מה תלוי בהגדלת הכלי שיגדל המוח הגשמי, והתירוץ הוא שהוא מהארת המקיפים, שכשהוא גדול אז יגדל הכלי שלו דהיינו מוחו הגשמי שהוא בכלי' של החכמה ונכנס בו הארת המקיף, ושורש הכלי הוא שורש מהמקיף למעלה משורש הכלי, וכל שהכלי נגדלת ביותר נכנס בו הארת המקיף ביותר, נמצא מוכח מכאן ששורש הכלי גבוה משורש האור.

**ויש** עוד ראי' לזה ממה שאנו רואים שיש שהוא בעל שכל גדול בתורה וכשאינו לומד שום חכמה מתגשם שכלו, ויש שאינו בעל שכל וכשהוא לומד חכמות הרבה נעשה בעל שכל גדול, ומאין בא לו השכל, כי בטבע אינו בעל שכל, אלא הוא מחמת יגיעת המייגע שהוא שמייגע הכלי הרבה בא לו הארת המקיף, נמצא אנו רואים ששורש הכלים גבוהים משורש האורות.

**וכן** בחו"ב בהשתל' הרי חכמה גבוה מבינה, שמתחלה בא לו החכמה שהיא נקודה חדא בלא התפשטות רק ברק המבריק בשכלו על איזה ענין ואח"כ בבינה נעשה אורך ורוחב שהוא השכלת השכל, ובשורש הוא בינה גבוה כי מאחר שהחכמה הוא רק' לבדו והתרחבות השכל הוא בבינה שבשכל שהשכיל השכל באופנים אלו היא מוח הבינה בודאי יהי' שורש לזה להשכיל השכל ולהיות מן הברק אורך ורוחב כמ"ש במ"א והשורש של הבינה גבוה משורש החכמה, כי בינה הוא כלי להחכמה שהוא מוח קליטה שיקלוט בה החכמה ושורש הכלי גבוה משורש האור כמבואר במשל לעיל וד"ל. והוא להיות כי מתחלה הקו מן הצמצום ומקו"פ צריך להיות גדול' והוא א"ס וכך א"ס להתפשטותו אך להיות שהוא כל

(1) ענין אורות וכלים: נדפס מצילום כת"י ואילך. סידור עם דא"ח קסו, א. ס' מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"ב ע' תח. ויקרא ח"ב ע' תתנט. ובכ"מ.

(2) שלפעמים אנו אומרים שהאורות גבוהים מהכלים ולפעמים הוא להיפך: ראה תו"א מג"א

(3) בכלי: כ"ה בהכת"י.  
(4) רק לבדו: כ"ה בהכת"י. ואוצ"ל: ברק לאזניא ע' יז. ס' מאמרי אדה"ז ענינים ע' שכח לבד.